

Kuva: Mira Lönnqvist

EROTUOMARIN KÄSIKIRJA 2023

Johdanto

Erotuomaritoiminta on oleellinen osa peliä. Jalkapallosäännöt ja niiden tulkinnat sekä erotuomaritoiminta yleisesti kiinnostavat laajasti koko jalkapalloperhettä.

Tämän käsikirjan tavoite on koota kaikki ohjeistukset, päätökset ja suositukset. Näin kaikki jalkapallotoimijat ovat tietoisia erotuomareille annetuista ohjeista ja tieto on kaikille helposti saatavilla.

Käsikirja on jaettu kolmeen osioon. Ensimmäinen osio käsittelee yleisesti Suomen Palloliiton erotuomariorganisaatiota, toinen osio koostuu erotuomareille hyödyllisistä ohjeista ja kolmannessa osiossa taas nostetaan esille ottelutapahtumaan liittyviä lisäohjeita. Käsikirja on suunnattu kaikille liiton kouluttamille erotuomareille ja erotuomaritarkkailijoille sekä liiton huippusarjojen joukkueille. Käsikirjan ohella on erittäin tärkeää tutustua myös Jalkapallosääntöihin. Jalkapallosäännöissä olevia ohjeita ei sisällytetä tähän käsikirjaan.

Hyvää jalkapallokautta kaikille jalkapalloperheen jäsenille!

SPL erotuomaritoiminto

SPL Erotuomariorganisaatio

Erotuomarivaliokunta ja valiokunnan jäsenten UEFA Convention vastualueet

Puheenjohtaja:	Petteri Kari	Veikkausliigan ja Ykkösen erotuomarit
Varapuheenjohtaja:	Styrbjörn Oskarsson	Kansainväliset suhteet, Kansallisen Liigan erotuomarit ja avustavat et:t
Jäsenet:	Piia Jäntti	Grassroots
	Hannu Kettunen	Kakkosen erotuomarit, Grassroots
	Toni Lehtinen	Futsal
	Toni Pohjoismäki	Kakkosen erotuomarit
	Miikka Poikselkä	Veikkausliigan ja Ykkösen avustavat erotuomarit
	Anri Vainio	Kansallisen Liigan erotuomarit ja avustavat erotuomarit
	Ari Murtonen	Hallituksen nimeämä asiantuntijajäsen, Grassroots
Esittelijä:	Johan Holmqvist	

Erotuomaritoiminto

Johan Holmqvist, Erotuomaripäällikkö	Erotuomaritoiminnon operatiivinen johto
Mattias Gestranius, Huippuerotuomarivalmentaja	Veikkausliigan ja Ykkösen erotuomarit
Tuomo Fasta, Erotuomariasiantuntija	Kansallisen Liigan erotuomarit ja erotuomaritarkkailijat
Topias Tuira, Erotuomariasiantuntija	Kakkosen erotuomarit ja erotuomaritarkkailijat
Anssi Lahtinen, Futsalerotuomariasiantuntija	Futsalerotuomarit ja -tarkkailijat

Eteläinen alue

Antti Munukka, Erotuomariasiantuntija

Mika Peltola, Erotuomariasiantuntija

Petri Kangasniemi, Erotuomarikoordinaattori (OTO)

Itäinen alue

Miikka Haapakoski, Erotuomariasiantuntija

Esa Kokkonen, Erotuomarikoordinaattori (OTO)

Heini Hyvönen, Erotuomarikoordinaattori (OTO)

Läntinen alue

Roope Nutikka, Erotuomariasiantuntija

Sami Kattelus, Kilpailu- ja erotuomariasiantuntija

Iiro Leino, Erotuomarikoordinaattori (OTO), Läntinen alue A

Aleksi Makkonen, Erotuomarikoordinaattori (OTO), Läntinen alue A

Mika-Markku Karjala, Erotuomarikoordinaattori (OTO), Läntinen alue C

Toni Pohjoismäki, Erotuomarikoordinaattori (OTO), Läntinen alue C

Pohjoinen alue

Klaus Kulju, Erotuomariasiantuntija

Satu Miettunen, Erotuomarikoordinaattori (OTO)

Ohjeistus 2023 - Hallinnolliset asiat

Palvelut erotuomariperheelle

www.palloliitto.fi/kilpailut/erotuomaritoiminta/

Taso (taso.palloliitto.fi)

Erotuomarin käytettävyys ilmoitetaan ja muutokset päivitetään Tasoon.

Muuttunut tilinumero pyydetään päivitetään itse Tasoon.

Yhteystiedot päivitetään Pelipaikkaan, josta ne automaattisesti siirtyvät Tasoon.

Pelipaikka -henkilörekisteri

Erotuomareiden on ostettava vuosittain Erotuomaripassi ennen ensimmäistä erotuomaritehtävää. Pelipassin ostaneille Erotuomaripassi on maksuton.

Muuttuneet henkilö- ja osoitetiedot on itse päivitettävä Pelipaikkaan. Tiedot välittyvät sieltä Tasoon.

Raportti

Erotuomarin ja erotuomaritarkkailijan tulee tehdä ennen kello 12.00 ottelua seuraavana arkipäivänä erillinen raportti Tasossa, jos ottelussa on ollut suoria kentältäpoistoja tai muuta raportoitavaa (esim. taustahenkilön kentältäpoisto, olosuhderikkomukset, järjestyshäiriöt, ottelun keskeytykset/viivästykset, tmv.). Raportin tulee olla yksityiskohtainen kuvaus todellisista tapahtumista. Tapahtumat on kuvattava selväsanaisesti, ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti (kuka, missä, milloin, mitä, kuinka ja millä seurauksin), jotta päätöksentekijälle muodostuu selkeä kuva tapahtumista.

Raportin kirjoittaja kertoo raportissa omista havainnoistaan. Mikäli tekstiin sisältyy jotakin, mitä kirjoittaja ei ole itse havainnut, on tämä käytävä tekstistä selkeästi ilmi. Erotuomari, avustava erotuomari ja/tai erotuomaritarkkailija eivät voi palauttaa keskenään identtistä raporttia.

Ohje raportin kirjoittamiseen löytyy <https://www.palloliitto.fi/kilpailut/erotuomaritoiminta/> kohdasta ”Säännöt ja oppaat”

Erotuomarimääräykset

Erotuomarimääräyksiin vaikuttaa monta eri tekijää, mm. seuraavat asiat:

Erotuomarin suoritukset

Erotuomarin arvioitu potentiaali

Esteellisyydet

Sääntö- ja kuntotestien tulokset

Erotuomarin asenne ja sitoutuminen

Matka- ja majoituskustannukset

Kansainväliset tehtävät

Matkustusjärjestelyt yksittäiseen otteluun

Matka on aina tehtävä niin, että siitä aiheutuvat kokonaiskustannukset (palkkiot, matkat, päivärahat, majoitukset) muodostuvat mahdollisimman pieniksi. Matkat on tehtävä matkustussäännön mukaisesti.

<https://www.palloliitto.fi/kilpailut/erotuomaritoiminta/> kohdasta ”Maksut ja kuitit”.

Muuta matkustamiseen liittyvää

Matkakulut korvataan todellisten matkakilometrien ja matkustussäännön mukaisesti. Poikkeavista matkajärjestelyistä tulee olla etukäteen yhteydessä erotuomaritoimintoon.

Erotuomareiden ei suositella matkustavan otteluun perheenjäsentensä tai ystäviensä kanssa (vain erotuomariitiimi). Ota ongelmatapauksissa yhteys erotuomaritoimintoon.

Erotuomaripalkkiomatkalaskujen käsittely

Tasossa asetellut ottelut laskutetaan ko. järjestelmän kautta. Erotuomareiden on laskutettava saatavansa mahdollisimman pian ottelun jälkeen, viimeistään kuukauden kuluessa.

Muiden matkalaskujen lähettäminen

Matkalaskut voi toimittaa:

- Sähköpostilla osoitteeseen erotuomaritarkkailu@palloliitto.fi. Älä lähetä samaa laskua useampaan kertaan tai muihin osoitteisiin tai muita liitteitä samassa sähköpostissa.
- Postitse: Suomen Palloliitto, PL 191, 00251 HELSINKI, kuoreen merkintä ”Erotuomaritoiminto”

Matkalaskuun tulee liittää kulutositteet alkuperäisinä, kopioina tai skannattuina. Alkuperäiset tositteet on säilytettävä pääsääntöisesti 6 vuotta verovuoden päättymisestä Verohallinnon ohjeiden mukaisesti.

Jos tositteet toimitetaan erillisenä kirjeitse, kuoreen merkintä ”Erotuomaritoiminto”.

Maksuaikataulu

Palkkioita maksetaan pääsääntöisesti kuukauden 20. päivä.

Lehdistötilaisuus ja haastattelut

Erotuomari voi osallistua ottelun jälkeiseen lehdistötilaisuuteen. Osallistumista voi pyytää/esittää esimerkiksi järjestävä seura, mutta osallistumisen ratkaisee kaikissa tapauksissa erotuomari itse.

Erotuomareiden ei tule antaa lausuntoja ja haastatteluja muista kuin omista otteluistaan.

Käyttäytyminen ottelupaikalla

Erotuomariston jäsenten tulee toimia ammattimaisesti koko ottelutapahtuman ajan. Sosiaalisen kanssakäymisen tulee olla neutraalia. Erotuomareita muistutetaan myös siitä, että heidän toimivalta alkaa ottelupaikalle saavuttaessa.

Osallistuminen sosiaaliseen mediaan

Erotuomareiden ei tule osallistua erotuomaritoimintaan, otteluihin tai ottelutapahtumiin liittyvien asioiden keskusteluihin sosiaalisessa mediassa. Omissa some-päivityksissä kannattaa aina käyttää harkintaa ja pitää mielessä, että erotuomari, avustava erotuomari ja erotuomaritarkkailija edustavat myös Suomen Palloliittoa.

Suomen Palloliiton ohjeita

1 Pelikenttä

Erotuomarin on tehtävä kilpailun järjestäjälle ilmoitus kaikista puutteellisuuksista, jotka koskevat pelikenttää, sen varusteita tai laitteita.

Tekninen alue – pelin ohjaaminen

Vastuullisesti toimivan valmentajan tulee saada hoitaa tehtävänsä teknisellä alueella vapaasti. Erotuomareiden tulee välttää konfrontaatiotilanteisiin joutumista tai pitkiä keskusteluja.

Taustahenkilö voi saada henkilökohtaisia rangaistuksia. Erotuomari voi huomauttaa, varoittaa tai poistaa kentältä vastuuttomasti toimivan taustahenkilön.

4 Pelaajien varusteet

Säärisuojiksi hyväksytään yleisesti myynnissä olevat säärisuojat.

Joukkueen kapteenilla on oltava selvästi erottuva käsivarsinauha vasemman käsivarren yläosassa.

”Kaulurit” ja vastaavat irralliset kaulanlämmittimet eivät täytä Jalkapallosääntöjen 4 kohdan ”Muu varustus” määritelmää ja niiden käyttö on siksi kielletty.

5 Erotuomari

Erotuomarin on merkittävää muistiin ottelun tärkeimmät asiat, kuten alkupotkun potkaissut joukkue, hyväksytyt maalit, maalintekijät, pelaajavaihdot, varoitukset, kentältäpoistot jne.

Erotuomarin toimivalta kestää ottelupaikalle saapumisesta sieltä poistumiseen. Rankaisuoikeus alkaa erotuomarin astuessa pelikentälle ja loppuu ottelun päätyttyä hänen poistuessaan pelikentältä. Ennen rankaisuoikeuden alkamista tai sen jälkeen tapahtuvista rikkomuksista on erotuomarin raportoitava kirjallisesti kilpailun järjestäjälle.

Maalinedustatilanteissa tapahtuneen loukkaantumisen yhteydessä (ei rikkomusta) erotuomarin on odotettava välitöntä laukausta ja mahdollinen maali on silloin hyväksyttävä. Maahan makaamaan jäänyttä maalivahtia on aina pidettävä vakavasti loukkaantuneena.

Jos vertavuotava pelaaja joutuu vaihtamaan paidan, voi pelaaja tarvittaessa jatkaa pelaamista eri numerolla.

Tilapäisesti pelikentän jättäneen pelaajan on saatava erotuomarin lupa pelikentälle paluuseen. Pelikatkoa ei tässä tapauksessa pelikentälle palaamiseen tarvita. Erotuomari ei saa sallia kyseisen pelaajan palata pelikentälle tilanteeseen, josta on pelaajalle tai hänen joukkueelleen taktista hyötyä.

Jos lääkäri kieltää loukkaantunutta pelaajaa jatkamasta ottelua, erotuomarin on valvottava, että kieltoa ehdottomasti noudatetaan.

Juoma-astioita saa olla sivurajan ulkopuolella keskirajan tuntumassa. Juomapullojen ja nestepakkausten heittäminen kentälle on kielletty.

Erotuomari on kaikessa erotuomaritoiminnassaan myös eri kilpailuja koskevien kilpailu- ja rangaistussääntöjen alainen.

Erotuomarin paidan rintaosassa on oltava FIFA:n tai SPL:n erotuomarimerkki. Avustavalla erotuomarilla on oltava vastaava avustavan erotuomarin merkki.

Hyödyn käytöstä

Pelaajat, valmentajat ja katsojat haluavat, että peli sujuu vähin pelikatkein, mutta joskus hyödyn salliminen voi vaarantaa ottelun hallinnan. Hyödyn käytössä on oleellista arvioida, saako rikottu joukkue todellista hyötyä siitä, että peli jatkuu ("joukkuehyöty"). Pelkkä pallon hallinta ei aina ole joukkueen etu. Jos tilanne sen sallii, erotuomareiden olisi käytettävä viivästettyä vihellystä arvioidakseen, onko rikotulla joukkueella todellista hyötymahdollisuutta.

Vapaapotku vastustajan rangaistusalueen läheisyydeltä voi olla suurempi etu joukkueelle kuin hyödyn soveltaminen.

Erotuomareiden on sanoin ja elein ilmaistava hyödyn noudattaminen. Näin pelaajille tulee selväksi, että rikkomus on nähty.

Vain harvoin syntyy minkäänlaista hyötyä siitä, että palloa hallitaan rikkomuspaikan lähellä, syötetään sitä taaksepäin, tai puolustajat ahdistavat palloa hallinnassaan pitäviä hyökkäjiä.

Erotuomareita muistutetaan siitä, että tilanteissa, joissa hyötyä ei todellisuudessa synny, heidän on katkaistava peli ja rangaistava alkuperäinen rikkomus.

Myönteinen kehonkieli

Joskus voi olla hyödyllistä käyttää vähäeleisiä, tilanteeseen liittyviä selittäviä merkinantoja selventämään tapahtumaa. Tämä kommunikointitapa voi antaa päätöksille uskottavuutta sekä vakuuttavuutta (esimerkiksi että keltainen kortti annetaan useamman rikkomuksen seurauksena, jatkuva sääntöjenvastainen peli). Tämä voi olla hyödyllistä, jotta pelaajat ymmärtävät, että keltaista korttia ei annettu vain viimeksi tapahtuneen rikkomuksen takia.

Vastaavia vähäisiä lisämerkinantoja (esim. paidasta kiinni pitäminen, pallon pelaaminen kädellä jne.) pitäisi kuitenkin käyttää vain selventämään päätöksiä.

6 Muu erotuomaristo

Jos muu erotuomaristo tiedostaa, että erotuomari on tehnyt ilmeisen virheen, on heidän puututtava asiaan heti.

7 Ottelun kesto

Peli-aika alkaa oikein suoritetusta alkupotkusta.

Erotuomarin ei tarvitse ilmoittaa lisäämäänsä peli-aikaa.

Pelaajilla on oikeus lyhyeen taukoon varsinaisen ottelun ja jatko-ottelun välissä. Tauon jälkeen ottelu jatkuu kahdella tavallisesti 15 minuutin pituisella puoliajalla.

Kilpailun järjestäjä antaa ohjeet mahdollisten juoma- tai vilvoittelutaukojen järjestämisestä. Peliäika ei pysähdy tauon ajaksi, vaan erotuomari ottaa huomioon menetetyn ajan määräämässään lisäajassa.

8 Pelin aloittaminen ja jatkaminen

Erotuomarin on teikattava uudelleen varsinaisen peliajan päätyttyä ennen jatko-ottelun alkua.

9 Pallo pelissä ja poissa pelistä

Jos pallo osuu hallissa pelattavissa otteluissa kattorakenteisiin, peli jatkuu vastajoukkueen rajaheitolla.

11 Paitsio

Jos avustavan erotuomarin mielestä paitsioasemasta lähteneellä pelaajalla on mahdollisuus tehdä fyysinen kontakti vastapelaajaan (esim. pelaajan ja maalivaardin 1 vs 1 -tilanne) tai joutua puolustajan taklaamaksi, eikä tilanteessa ole mukana muita huomioitavia kanssapelaajia, tulee paitsioliputus tehdä viiveettä.

12 Kielletty peli ja sopimaton käytös

Maalivaardin pallon lyömistä avokädellä tai nyrkillä ei katsota pallon vangitsemiseksi.

Henkilökohtaista rangaistusta annettaessa erotuomarin on tarvittaessa ohjattava pelaaja erilleen muista pelaajista. Erotuomari näyttää keltaisen tai punaisen kortin pelikatkon aikana.

Kentän pinnassa makaavalle pelaajalle ei näytetä keltaista tai punaista korttia. Kortti näytetään pelaajan noustua seisaalleen.

Jos kortin saava pelaaja loukkaantuu ja siirretään paareilla, erotuomari näyttää kortin paareilla makaavalle pelaajalle, kun häntä lähdetään viemään pois pelikentältä.

Jos kentältä poistettavaksi määrätty pelaaja ei noudata määräystä, erotuomari voi vedota joukkueen kapteeniin kyseisen pelaajan saamiseksi pois pelikentältä. Mikäli pelaaja ei sittenkään poistu pelikentältä, on erotuomarilla oikeus lopettaa ottelu.

Jos varoitettava pelaaja poistuu pelikentältä siten, että erotuomari ei voi antaa hänelle varoitusta, erotuomarin on ilmoitettava varoituksesta joukkueen kapteenille.

Oikea päätöksenteko - Rikkomukset ja niiden seuraukset

Seuraavat kriteerit ratkaisevat rikkomuksen vakavuuden ja sen, milloin rikkomus vie ilmeisen maalintekomahdollisuuden tai katkaisee lupaavan hyökkäyksen (samoin kuin tarkoituksenmukaisen rangaistuksen sellaisissa tilanteissa).

Rikkomuksen vakavuuden määrittäminen

Ratkaistessaan rikkomuksen (taklaaminen vartalolla, hyppääminen vastustajan päälle, potkaiseminen, työntäminen, lyöminen, taklaaminen, kamppaaminen) vakavuutta (holtiton, piittaamaton, kohtuuton voima) erotuomareita muistutetaan, että heidän tulisi huomioida:

- Teon tarkoitus tai aikomus
- Mahdollisuus pelata palloa
- Vauhti/intensiteetti
- Jalkojen asento ja nappuloiden käyttäminen

- Vaarantaako pelaaja vastustajan turvallisuuden?

Arvioidessaan teon tarkoitusta tai aikomusta, erotuomareiden pitäisi erityisesti huomioida taklaajan jalkojen suunta ja asento (ml. nappulat).

Taklausta voidaan pitää piittaamattomana tai kohtuuttomalla voimalla tehtynä, vaikka taklaaja on osunut palloon.

Jokaista taklausta, joka tehdään kohtuuttomalla voimalla, ja joka sen vuoksi vaarantaa vastustajan turvallisuuden, on pidettävä raakana pelinä ja rikkomukseen syyllistynyt on poistettava kentältä.

Jos pelaaja käyttää kohtuutonta voimaa tai vaarantaa vastustajan turvallisuuden, ei ole väliä tehdäänkö taklaus takaa, edestä tai sivulta.

Erotuomareita muistutetaan siitä, että heidän on sallittava kovat/reilut taklaukset ja rangaistava ainoastaan sääntöjenvastainen toiminta.

Rikkomuksen olosuhteiden määrittäminen

Rikkomuksen vakavuuden lisäksi erotuomareiden on otettava huomioon,

- vietiinkö maali tai ilmeinen maalintekomahdollisuus? Olisiko hyökkäys todennäköisesti johtanut maalintekoon, ellei sitä olisi pysäytetty sääntöjenvastaisesti?

tai

- katkaistiinko lupaava hyökkäys? Olisiko hyökkäys kehittynyt lupaavasti muutaman seuraavan sekunnin aikana, ellei sitä olisi katkaistu sääntöjenvastaisesti?

Seuraavia kriteereitä tulee käyttää olosuhteita määriteltäessä:

- pallon hallinnassa pitämisen tai hallintaan saamisen todennäköisyys
- rikkomuksen paikka
- hyökkääjien ja puolustajien lukumäärä ja sijainti
- yleinen pelin suunta
- etäisyys maaliin

Pallon pelaamisesta kädellä

Useimmiten kun pelaajaa rangaistaan käsivirheen takia, on seurauksena vain suora vapaapotku tai rangaistuspotku. Kun pelaajaa rangaistaan käsivirheen takia ja laukaus/pallon liike pelitilanteessa tai vapaapotkussa suuntautuu kohti maalia, on pelaajaa varoitettava. Kun pelaajaa rangaistaan käsivirheen takia tilanteessa, jossa pallo liikkuu rangaistusalueen leveyssuunnassa (ei suuntaudu kohti maalia), ei henkilökohtainen rangaistus ole tavallisesti tarpeen, ellei tarkoituksellinen pallon pelaaminen käsin katkaissut lupaavaa hyökkäystä tai vienyt ilmeistä maalintekotilannetta.

Käsien käytöstä

Erotuomareiden tulee kiinnittää huomiota myös käsien käyttämiseen pallosta kamppailtaessa. Erityisesti pelaajien hypätessä kädet levitettynä on otettava huomioon pelaajan vastapelaajalle aiheuttama vaara. Jos kamppailtaessa käytetään kohtuutonta voimaa, on tätä pidettävä raakana pelinä ja pelaaja poistettava kentältä. Kun teko on vakavuudeltaan piittaamaton, on pelaajaa varoitettava.

Näytteleminen

Erotuomareita muistutetaan, että toiminta, jolla pyritään harhauttamaan erotuomaria, on rangaistava keltaisella kortilla epäurheilijamaisen käyttäytymisen takia.

Näyttelemistä erotuomarin harhauttamiseksi voi tapahtua:

- kun pelaajien välillä ei ole kontaktia ollenkaan
- kun pelaaja käyttää vastustajan aiheuttamaa lievää kontaktia hyväkseen
- kun pelaaja on aloitteellinen vastustajan kanssa tehtyyn mahdolliseen kontaktiin (hakee kontaktia)
- kun pelaaja ennakoii vastustajan tekemän mahdollisen kontaktin
- kun pelaaja liioittelee kontaktin vaikutuksen

Pelaaja, joka liioittelee taklauksen vaikutusta aiheuttaakseen vastustajalle ankaramman rangaistuksen, syyllistyy epäurheilijamaiseen käyttäytymiseen.

Erotuomarin arvovalan horjuttaminen

Jalkapallosääntöjen mukaan pelaajaa, joka protestoi sanoin tai elein, on **varoitettava**.

Pelaajat ilmaisevat erimielisyyttään tai murentavat erotuomarin arvovaltaa monin tavoin, kuten:

- näkyvin vähättelevin elein
- juoksemalla kohti erotuomaria tai avustavaa erotuomaria protestoidakseen
- piirittäen erotuomarin (joukkoprotestointi) – tässä tapauksessa odotetaan, että vähintään yhtä pelaajaa varoitetaan
- vaatimalla selvästi sanoin tai elein keltaista tai punaista korttia vastustajalle

Oikea-aikaisella varoituksella saattaa olla ennaltaehkäisevä vaikutus ja se voi tehdä lopun muiden pelaajien erimielisyyden osoittamisesta.

Henkilökohtaisten rangaistusten koodit:

Varoitus

A= epäurheilijamainen käytös (esimerkkejä Sääntö 12)

B= protestointi sanoin tai elein

C= jatkuva jalkapallosääntöjen rikkominen

D= pelin jatkamisen viivyttäminen

E= sääntömääräisen etäisyyden noudattamatta jättäminen erotuomaripallossa, kulmapotkussa, vapaapotkussa tai rajaheitossa

F= kentälle tuleminen, palaaminen tai tarkoituksellinen kentältä poistuminen ilman erotuomarin lupaa

Kentältäpoisto

H= raaka peli

I= väkivaltainen käytös

J= puree tai sylkee jotakuta

K= vie vastajoukkueen maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden käsivirheellä

L= vie pääasiallisesti kohti rikkojan maalia liikkuvalta vastapelaajalta maalin tai ilmeisen maalintekomahdollisuuden syyllistymällä vapaapotkun aiheuttavaan rikkomukseen

M= käyttää hävytöntä, loukkaavaa tai solvaavaa kieltä ja/tai eleitä

N= toinen varoitus samassa ottelussa

13 Vapaapotkut

Vapaapotkujen hallinnasta

Jos ei ole mahdollisuutta nopean vapaapotkun antamiseen, erotuomarin on selvästi ilmaistava hyökkääjälle näyttämällä pilliä, että on odotettava lupaa vapaapotkun antamiseen. Jos vapaapotku potkaistaan ennen vihellystä, se uusitaan ja potkaisijaa varoitetaan.

Nopea vapaapotku

Vapaapotku voidaan antaa nopeana, ilman erotuomarin vihellystä:

- jos ei tarvita henkilökohtaisia rangaistuksia
- jos vapaapotku annetaan nopeasti pelin katkaisemisen jälkeen (ts. muutaman sekunnin aikana)
- pallo on rikkomuspaikassa ja paikoillaan
- jos erotuomarin johtamistoimenpiteitä ei tarvita
- ellei erotuomari ole ryhtynyt toimenpiteisiin vaaditun etäisyyden (9,15) valvomiseksi
- ellei pelaaja ole loukkaantunut ja tarvitsee huoltoa

14 Rangaistuspotku

Jos kenttäpelaaja vaihdetaan maalivahdiksi rangaistuspotkun ajaksi, on hänen vaihdettava myös pelipaita.

Kun rangaistuspotkun potkaisemiseksi annetaan lisäaikaa, on erotuomarin ilmoitettava siitä joukkueiden kapteeneille.

Jos rangaistuspotku häiriintyy potkun potkaisijasta riippumattomista syistä (esim. tuuli siirtää palloa), erotuomarin on katkaistava peli ja annettava uusi lupa rangaistuspotkuun.

15 Rajaheitto

Rajaheittoa ei voi tehdä polviasennosta.

Erotuomariston roolijako tauon alkaessa ja loppuvihellyksen jälkeen

Lähinnä joukkueiden pukuhuonetilaja oleva avustava erotuomari siirtyy välittömästi puoliaika- / loppuvihellyksen jälkeen valvomaan

pelaajien siirtymistä pukuhuoneisiin. Neljäs erotuomari jää omalle paikalleen valvomaan pelaajien ja taustahenkilöiden poistumista pelikentältä ja teknisiltä alueilta. Erotuomari ja toinen avustava erotuomari jäävät pelikentälle, kunnes pelaajat ovat lähteneet pelikentältä.

Pelaajien välinen joukkonahistelu

Erotuomarin pitää varmistaa, että rikkomukseen syyllistyneet rangaistaan samalla tavalla. Erotuomarin tulee reagoida nopeasti ja siirtyä paikalle, missä nahistelu tapahtuu sekä tehdä näkyviä toimenpiteitä rauhoittaakseen tilanteen. Ellei erotuomari mene nopeasti tapahtumapaikalle, seuraa usein kostotoimenpiteitä ja ongelma laajenee.

Erotuomareiden on vältettävä fyysisen kontaktin ottamista pelaajiin. Pillin voimakas käyttö saattaa auttaa, mutta pelaajille huutamista pitää välttää. Erotuomareiden on tehtävä yksityiskohtaisia havaintoja siitä mitä tapahtuu.

Suosittelaa, että vähintään yhtä pelaajaa (joukkonahistelun alullepanijat) kummastakin joukkueesta rangaistaan asiankuvullisella henkilökohtaisella rangaistuksella. Myös pelaajaa/pelaajat, jotka tulevat kauempaa tilanteen ulkopuolelta osallistuakseen siihen, on huomioitava.

Erotuomariston suositellaan keskustelevan keskenään ennen pelin jatkamista.

Muita ohjeita

Maalintekijä

MAALINTEKIJÄN MÄÄRITTÄMISESTÄ

Jos maaliin menossa oleva pallo sattumalta kimpoaa laukaisijan kanssapelaajasta vastustajan maaliin, maali merkitään pelaajalle, joka alun perin potkasi pallon maalia kohti.

Jos maaliin menossa olevan pallon suuntaa tarkoituksellisesti muutetaan, maali merkitään pelaajalle, jonka toimenpiteet aiheuttivat suunnan muuttumisen.

Jos laukaus on menossa ohi maalin ja kanssapelaaja ohjaa tai muuttaa pallon suuntaa ja pallo menee maaliin, merkitään maali ko. pelaajalle.

OMA MAALI

Jos pelaaja pelaa pallon suoraan omaan maaliin tai ohjaa vastapelaajan laukauksen (ei ole menossa maaliin), keskityksen tai syötön omaan maaliin, merkitään se omaksi maaliksi.

Tapahtumaa, jossa maaliin menossa oleva laukaus koskettaa puolustajaa tai kimpoaa maalikehyksistä ja osuu puolustajaan tai maalivahtiin, ei pidetä omana maalina.

JALKAPALLON KILPAILUTOIMINTAA KOSKEVAT SÄÄNNÖT JA JÄRJESTÄMISOHJEET 2023:

<https://www.palloliitto.fi/saannot-maaraykset-ja-ohjeet/?saanto=jalkapallon-kilpailutoimintaa-koskevat-maaraykset-ja-jarjestamisohjeet>